

תוצאות חיים

מתוך שיעורו השבועי של מרן הגאון רבי **יצחק רצאבי שליט"א** - פוסק עדת תימן
הנמסר בביתו מידי ליל שישי לבחורי הישיבות הקדושות
יוצ"ל בסיוע מוסדות יד מהרי"ץ

דבר העורך

אין זה סוד כי הרבה מיסודות היהדות בתימן נוסדו על מידת הביקורת, שבהתאם להלכי הרוח אז בנו את היהדות בתימן. ומתוך הלכי רוח אלו שעל חלקם לפחות חלק מאתנו גדלו, יכולה לחדור אל נפשינו מידת ביקורת שאינה מאוזנת, ולכן הגישה וההסתכלות על מעשה זולתינו בפרט בעדתנו חייבת להיות מתוך עין טובה ויפה. ואם נתמוך נחזק ונעודד בכל דרך את רבני עדתינו שליט"א, והאברכים ומחברים ובחורי הישיבות בני עדתינו, נוכל להגיע לבניין עדתינו. וכן דרכו של מרן שליט"א מעולם לעודד כמה שיותר. וכמובן, לא על חשבון אמת. ודי

הבחורים מתבקשים לדייק בהגעה בשעה 10:45, וביציאה עד השעה 12:00, ולא להתעכב יותר

לתרומות

053-3613-546

משלחן מלכים

מתורת מרן שליט"א

וישב ישראל בארץ מצרים וגו' ויפרו וגו' (מ"ז כ"ז)

לכאורא צריך להבין למה מסתיימת כאן הפרשה, שהרי ויחי יעקב עד ויהי וכו' הנה אביך חולה זה המשך לענין מה שדיבר יהודה אל יוסף ומזה התגלגלה ירידתו של יעקב למצרים ושפרו רבו מאוד (שראה שלשים ריבוא מצאצאיו) וסיכום ענין ישיבתו במצרים, והמשך ברכות יעקב לבני יוסף ולשבטים זה ענין אחר שהיה בסוף ימיו.

ואמנם מזה מתרצים על שאלת המדרש למה פרשת ויחי סתומה, דהיינו שאין רווח בין תחילת פרשת ויחי לסיום פרשת ויגש, וביאור השאלה נראה מלשון המדרש כהרא"ם למה זה שונה מכל פרשיות התורה, שהרי כל פרשיות התורה מתחילות בפרשה פתוחה, כי חוץ מענין פרשה סתומה או פתוחה, יש ענין סתומה מחמת תחילת פרשה שקוראים בתורה, ואכמ"ל בזה.

ובאחד ממפרשי המדרש רבה ביאר שלא רצו להתחיל הפרשה בדבר רע, בענין "ויגד ליוסף הנה אביך חולה", שזה ענין קליו של יעקב ומותו שהמשיך מזה. ומבואר מזה טעם סיום פרשתינו כאן, [שזה עכ"פ נראה כתחילת ענין מותו במצרים. יב"א]. ולכן גם תחילת הפרשה לא סתומה, משום שהיא המשך לפרשתינו.

ואף שעכ"פ מתחילה שם קריאת עולה בס"ת בתאג, ובמנחת שבת ושני וחמישי גם בדפוסים, ואיך הוא מתחיל בדבר רע.

אלא נראה בזה שמכיון שזה אחר שלש מילים אינו נחשב התחלה בדבר רע. אבל להתחיל פרשה, גם אחר שלש מילים לא עושים.

לעילוי נשמת שלום בן יוסף ז"ל, נלביע כ"ב כסלו התשס"ז בשי"ח.
לרפואת מזל בת והב תחיי, ואסנת בת אורן תחיי. ולחזרה בתשובה לרועי בן אורן

מתוך השיעור השבועי

שנמסר בליל שישי עש"ק פרשת וישב התשע"ח בשכ"ט

איסור השתמשות בנר חנוכה

צריכים לדעת בשביל מה צריכים אור בביהמ"ק, כי אם זה כדי שיהיה אור לכהנים, קשה, וכי מותר ליהנות מאור המנורה, והרי אפילו במנורת חנוכה אסור ליהנות.

וכן במסכת סוכה (נג). איתא, תנא אשה בוררת חיטים לאור של בית השאובה. וקשה גם כאן, וכי מותר ליהנות מאור זה, והרי זה מעילה. ואף שתיצרו התוס' דבורת לאו דוקא, אלא כלומר היתה יכולה לברור מרוב אורה, מ"מ ברור שהלכו לאור זה. (ולא רק בביהמ"ק בשמחת בית השאובה, אלא גם בשאר ירושלים). ומדוע זה היה מותר.

וכן יש לשאור באור של שבת שהדליקו גוי בחדר מדרגות או יהודי בטעות, שאסור ליהנות ממנו, האם צריך אדם שעובר שם לעצום עיניו ולהתנהג כאילו אין שם אור, או שמותר לילך לאור זה.

במדרש הגדול כתוב, ויקחו אליך שמן זית ז', אליך ולא לי, שהאור שלי הוא, ואני לך צריך שתאירו לי, אלא לך ולאחיך כשאתם נכנסים ויוצאים.

אמנם זה תלוי במחלוקת רש"י והר"ן, דנחלקו איסור השתמשות בנר חנוכה, דרש"י כתב, כדי שיהיה ניכר שהוא נר מצוה. והר"ן כתב, דכיון שעי"י נס שנעשה במנורה תקנה, עשאוה כמנורה, שאין משתמשין בה כלל. ולכן ה"ה במנורת חנוכה.

והמהריק"ש אומר, דיכול לילך לאור נרות חנוכה לפי תומו כדי שלא ישלש, שאינו מחוייב להעצים עיניו, דלא מקרי תשמיש, וכן כל כיוצא בזה שאי"צ לאור הנר לא מקרי תשמיש, וכ"כ הפרי חדש.

ואי"כ לביאור רש"י שזה רק משום שיהא ניכר, מעיקר הדין מותר בנר חנוכה כמו במנורה, וכשלא צריך לקרוב ידיו לנר כמו הרצאת מעות, אלא העברה בעלמא מותר, שאינו ניכר. ובמיוחד בזמן השקיעה, שאז עדיין יש אור ובכלל לא נהנים מאור זה, ואכמ"ל.

השלמה לעניין מעשה דרבי ואנטונינוס

לכאורה המקור למעשה הנוכח במנורת המאור (פרק כ"ג) הוא המדרש שבתוס' (ע"ז י:), ורק שקצרו התוס'. אבל זה לא יכול להיות, כי התוס' התחילו, חלב מטמא וכו'. (ואגב, יש עוד מקור למעשה זה בבראשית רבתי (החדש).

ומה שבאחת הגירסאות במנורת המאור כתוב שזה היה בתקופת יון, אף שרבי היה בתקופת רומי, מ"מ רומי המשיכו את גזירות יון. וכן הם עצמם המשך של יון, שהרי כתוב, וצים מיד כתיים, וכתיים הם מבני יון, ובתרגום אטליא, שזה היה כך של רומי. (עיין רמב"ן).

בעלי התוס' ע"ה"ת כתבו, שני גיים בבטנך, ואנטונינוס רבי, ולמה לא הביאו עוד אחרים, ותיצרו, פעם אחת גור מלך רומי וכו', וכתבו שאמו של רבי אמרה למינתק של אנטונינוס החלחי. ולפי"ז מתורצת הקושיא מה עם רבי, אם ינק מאמו של אנטונינוס חלב טמא, כי זה לא היתה היא. וגם בכלל לא ינק לא רבי ולא אנטונינוס, כיעיניו שם. וגם לדבריהם כל ההחלפה היתה לזמן קצר מאד, ולא היה צריכים לינק.

חידוש ע"פ כי בן זקונים הוא לו

יש חידוש מעניין בעל הטורים, כי בן זקונים, זקנים כתיב, שמסר לו כל מה שקבל מזקנים, שהם שם ועבר וכו', זקנים נוטריקון ז'רעים קידשים נשים יישועות (נוזיקין) מיועד. ע"כ. וקשה שחסר טהרות. והתשובה שאותו ו' שלא כתובה בזקונים זהו שש, ויוסף הוא יסוד שזה שש, וזה כנגד טהרות שלא היה צריך ללמדו כי זה הוא בעצמו. וזה משי"כ, כי בן זקנים הוא, שזה הוא בעצמו.

כל בחור ישיבת בזמנינו בספק גדול הדור

בספר מעשה איש מובא בשם החזו"א שבזמנינו כל בחור ישיבה בספק גדול הדור. ע"כ. וזה דבר נפלא ומעודד, ועניין הצריך ביאור בעצם הדבר, וגם מה זה קשור לדורינו דוקא.

ובעצם הדבר אני חושב שהוא דיבר על עצמו, שהרי אף אחד לא חשב עליו שהוא יהיה גדול הדור, והוא נהיה. גם לא משנה מי החורים שלו וכדומה, כמו הרב שך ועוד כמה גדולים בדורינו.

ועכשיו אנתנו בזמן חנוכה, שזה האור של התורה שבע"פ, והדבר חשוב מאוד. ואף שמצד אחד חנוכה זה זמן של שמחה, אבל גם צריך להשים לב לדגש של לימוד התורה בשמחה, ולהגיע למדרגות. כתוב בספרים שדוקא אנשים שאין להם הרבה כשרונות בדרך כלל הצליחו יותר, כי הם מתאמצים יותר, ובסוף הם נהיים גדולי הדור.

יש בזמנינו רב מפורסם, שכשהיה בישיבה היו צריכים להסביר לו מה זה שור שנגח את הפרה, ששור זה בעלה של הפרה...

אור התורה ע"י התעמקות להבינה

ונסיים בדבר חשוב נוסף שצריכים לדעת אותו, והקשור לאור של חנוכה.

הגר"ח מוולוז'ין (רוח חים ריש פרק שישל) אומר על הברייתא, כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, שיעקר תורה לשמה אינו רק ענין לימוד מתוך קדושה וישרים ותובחחות וכדומה, אלא לשם האבת התורה, להתיגע ולעמוד על שרשה, להבינה ולדעתה. ובזה מגיעים לבאורך נראה אור, כי כשמגיעים לאור של הקב"ה ע"י הבנת התורה, רוצים עוד, כי רואים את ההמשך. וכמו הנכנס בארמון המלך, שכשנכנס לחדר רואה שיש לו עוד חדר להכנס, וכן הלאה.

טעמי המנהגים

הנחת תפילין במנחת תעניות

מנהגינו פשוט להניח תפילין במנחת התענית ומוזכר בהרבה ספרים גם משאר עדות בעבר. ונאמרו מספר טעמים לדבר.

יש שכתבו שהוא כדי להשלים בכך את מנין מאה ברכות החסירות לו ביום זה, שכי"כ הב"י שביום התענית יראה להתעטף בטלית ולהניח תפילין היות שנותרו בידו מנין צח' ברכות. שתילי זיתים. וטעם נוסף לכך, כדי שבכך תהיה ידיעה מי מבין הקהל מתענים מבלי צורך לשאלם על כך. וזאת לענין ענינו שיברכנה שליח ציבור ברכה בפני עצמה. וכן לענין קריאת ויחל, שצריך לכה"פ שיהיו ששה מתענים כדי לחייב קריאה זו בתענית ציבור. נחל מצרים.

עוד טעם הזכר, שהוא כדי להוסיף יראה קדושה והכנעה ביום התענית. שלכל הפחות בזמן הראוי והמסוגל להכנעה וקבלת עול יראת שמים יהיו מניחים אותם, שהרי זוהי מהותה של-תענית. שעה. ועוד טעם נודע ונשמע בזה, ולעני"ד הוא העיקר, וזה שכידוע מצות תפילין הינה שיניחום כל היום, ומכיון שצריכים גוף נקי הוגבלה הנחתן לק"ש ותפילה בלבד, ואשר על כן יש לומר שבתעניות שאין בהם חשש לגוף שאינו נקי, בפרט בשעה מאוחרת זו של היום בטלה המניעה ונשאר הצורך בהנחתם כבשעה ראשונה.

(מתוך שו"ת אורן של חכמים ח"ב להרה"ג אורן צדוק שליט"א)

פלפולא חריפתא

מהי קושית הגמרא (כב"י) וכי נר קדושה יש בו, והרי אנו אומרים הנרות הללו קודש.

שימוש חכמים

שו"ת שנשאל מרן שליט"א

ש. האם יש לחוש בקריאת תיבות פסוק מסופו לראשו משום הזכרת שם שמים לבטלה כשזכר בכללן אחד מן השמות הקדושים. ת. לית לן בה, דכיון שמצינו מקצת פסוקים כך מסתברא דהוי גילוי מלתא שתורתינו הקדושה נדרשת גם באופן זה.

ש. הבא לביהכ"י ואין שם כסא כדי להניח תפילין של יד מיושב, איזה הידור עדיף. ת. כיון שהנחת תפילין של יד ביששנויה במחלוקת וכניסה לביהכ"י בטו"ת מוסכמת לכ"ע, אי"כ זה עדיף.

ש. בענין הא דקיי"ל כשיש ספק בצורת האות להראותה לתינוק שאינו לא חכם ולא טיפש, האים הי"ה תינוקת. ואם מהני, איך הדין בקריאת ס"ת בציבור. ת. בזמנינו פשוט מועילה הבחנת תינוקת. ומ"מ זה דוקא כשאינו בציבור. אך כשיש ציבור יוציאו ס"ת אחר.

ש. ספרדי שביקש תפילין מהודרות ונתן לו הסופר עם אותיות לפופות וכדומה שזה מהודר לתימנים, ונתברר שהספרדים אומרים לא לעשות כן, האם מקרי מקח טעות. והאים זה שינוי צורה. ת. לא, מאחר שזכרו אותיות משונות אלו גם בספרי גדולי שאר קהלות. ועכ"פ אין בלפופות משום שינוי צורה.

סיקור שבת חיזוק והתעלות בעיר עמנואל – שבת חנוכה ה'תשע"א

העיר עמנואל לבשה חג בשב"ק מקץ – שבת חנוכה, עת הגיע מרן פוסק עדת תימן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א לשבות בעיר עמנואל, לשבת חיזוק ועילאית ומרוממת למען הרמת קרן התורה והיראה, ולרגל תחילת עבודות הבנייה בפרייקט הדויר קרית מהר"ץ שבשניאיותו בעיר עמנואל.

לאחר הכנה מרובה והתארגנות לקליטת המשפחות הרבות מרחבי הארץ אשר באו לשבות בצילו של מרן שליט"א, נראו כבר משעות הבוקר של יום שישי משפחות אברכים בני תורה, שקדנים שתלמדם בידם, נערי חמד עטורי פיאות מסולסלות, אנשים נשים וטף, וכבר משעות אלו החלה הרגשת אירת ההתרוממות בעיר. מקומות האירוח אורגנו במסירות ע"י המועצה המקומית בראשותו של הרב עזרא גרשי הי"ו ותושבי העיר, אשר שמחו מאד על התפתחות התחלת הבנייה בקרית מהר"ץ, ועל הזכות הגדולה לארח בקרבם את מרן הגר"י רצאבי שליט"א ותלמידיו הרבים שגדשו את העיר.

שליט"א "צדיק בא לעיר" ניתלו בכניסה לעיר ובאולם האירועים, שם התקיימו סעודות השבת ומסיבת חנוכה במוצ"ש, ובמתחם קרית מהר"ץ נטלו גדלים התוחמים את אתר הבניה, ושלט ענק שעל גביו רשימת כל הגורמים המקצועיים המעורבים בהקמת קרית מהר"ץ.

עם הגיע מרן הגר"י רצאבי שליט"א לעיר עמנואל התקיים מעמד 'קבלת פנים' באתר קרית מהר"ץ, בהשתתפות החיזים ומנהלי החברה, אשר סקרו לפניו את המתחם ומיקום הנחת יסודות בנייני הקריה. מרן שליט"א בירך ואמר שתהיה זו קריה לתפארת, מגדלור של תורה ויראה, לאברכים בני תורה מקהילות קודש תימן. לאחר מכן נערך סיור במקום הקצאת מבני ציבורי לתושבי הקריה, אשר אושר בוועדת ההקצאות בעיר, בסיועו ועזרתו של ראש המועצה הרב עזרא גרשי הי"ו.

לקראת שבת התקיים מעמד 'קריאת התלים' של ילדי העיר עמנואל בבית הכנסת 'פעולת צדיק', בראשות הרב יואב מהאצרי הי"ו, כאשר עשרות ילדי חמד תש"ר התפללו לישועת כלל ישראל ולהצלחת הקמת 'קרית מהר"ץ', ומיד לאחר מכן החלו הציבור בקריאת שיר השירים באירת התעלות וברגש רב.

בסיום קריאת שיר השירים יצא מרן שליט"א מלווה בהמונים אל בית הכנסת 'משכן חיים', לקבלת שבת ותפילת ערבית, ביניהם מסר מרן שליט"א דרשה בפרשת השבוע ובענייני דיומא, כאשר עשרות מתפללים צבאו על חלונות ודלתות בית המדרש מחוסר מקום. הציבור האזין בקשב רב ובשקיקה לדברי תורתו של מרן שליט"א, ויצאו מבית הכנסת בהתרוממות והתעלות רוח.

בשעה 20:00 נאספו עשרות רבות מתושבי העיר ורבניה, ראש העיר הרב עזרא גרשי הי"ו ואישי ציבור נכבדים, בבית הכנסת הספרדי המרכזי בעיר, שם נמסר שיעור המרכזי בהלכה ובאגדה של מרן שליט"א, ולאחר מכן הקצה זמן רב לשאלות ותשובות עם הציבור.

בוקר יום השבת נפתח בתפילת שחרית מרוממת בבית המדרש 'עץ חיים', בהשתתפות רבים מבני העיר, בסיומה קרא מרן שליט"א את הפרק בספר נרות המאור המדבר על ענייני ימי החנוכה.

לעונג שבת אמיתי זכו תושבי העיר ואורחיה בעת ה"געה" באולם האירועים, כאשר עשרות רבות מתושבי העיר שרו שירי שבת כמנהג ק"י תימן יע"א מתוך זמירות "אור השבת" שיצ"ל במהדורא מיוחדת לרגל שבת זו, מול שלחנות ערוכים מלאים כל טוב, ושמעו דברי תורה מפי הרה"ג אורן צדוק שליט"א מו"צ בקרית ספר מודיעין ועלית ובבית ההוראה פעולת צדיק, ומהרה"ג יהודע גדי שליט"א רב קהילה בעמנואל, ומראש המועצה הרב עזרא גרשי הי"ו. לנשות האברכים נמסר שיעור תורה בבית הכנסת עץ חיים מפי הרבנית רצאבי תלית"א.

בשעות אחר הצהריים מסר הרה"ג ישראל רצאבי שליט"א - בנו של מרן שליט"א - שיעור בהלכה ובאגדה, לאחר מכן התקיימה תפילת המנוחה, כשאלחריה פנו כולם לעבר אולם האירועים, שם נערכה סעודה שלישית ברב עם, בהשתתפות עשרות רבות מתושבי העיר, וכל האורחים הנכבדים שבאו לשבות בעמנואל. לאחריה התקיימה באולם תפילת ערבית, והדלקת נרות חנוכה.

במוצאי שבת, התקיים "השיעור השבועי" הקבוע מפי מרן שליט"א באולם האירועים, בהשתתפות עשרות רבות מתלמידיו אשר הגיעו בהסעות מאורגנות לאחר צאת השבת לעיר עמנואל, בנוסף לתושבי העיר ואורחי השבת, ומיד לאחריו נערכה מסיבת חנוכה ברב עם – הדלקת נרות חנוכה, קריאה בציבור במגילת בני חשמונאי, ושירה מקורית מפי המשורר ר' הראל סעד הי"ו. קולות השירה והריקודים הגיעו למרחקים, ותושבי העיר העידו כי מחזה נפלא זה לא נראה זמן רב בעמנואל, ורישומו יחרת בזיכרונם לזמן רב. אשרי עין ראתה. השבת נחתמה בהרגשה מרוממת ועילאית במעמד זה, ומרן שליט"א בירך את ידי כל העוסקים במלאכה, בראשם ראש המועצה הרב עזרא גרשי הי"ו, הרב אופיר שלוש הי"ו מנהל שיווק פרויקט קרית מהר"ץ מחברת הרי זהב, ומתלמידיו תושבי המקום הרב יואב מהאצרי והרב אריאל מהאצרי והרב יאיר סינאי, אשר עמלו וטרחו רבות להצלחת קיום השבת המרוממת והאירוע שהתקיים בצאתה.

